

ทุนพัฒนากักตุนอาชีพ และนวัตกรรม ที่ใช้ชุมชน เป็นฐาน

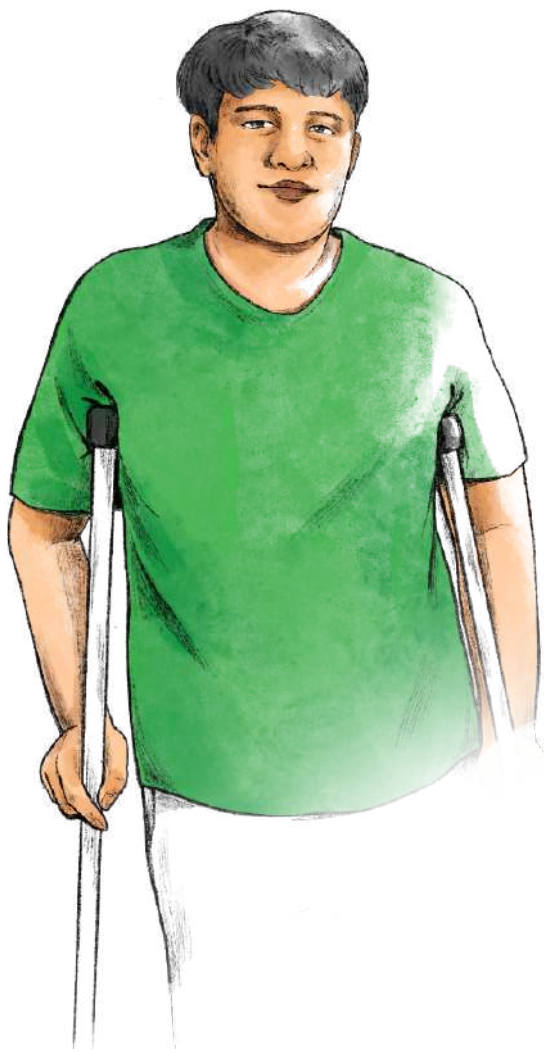
สร้างโอกาส
สร้างงาน
บนฐานของชุมชน

กสศ

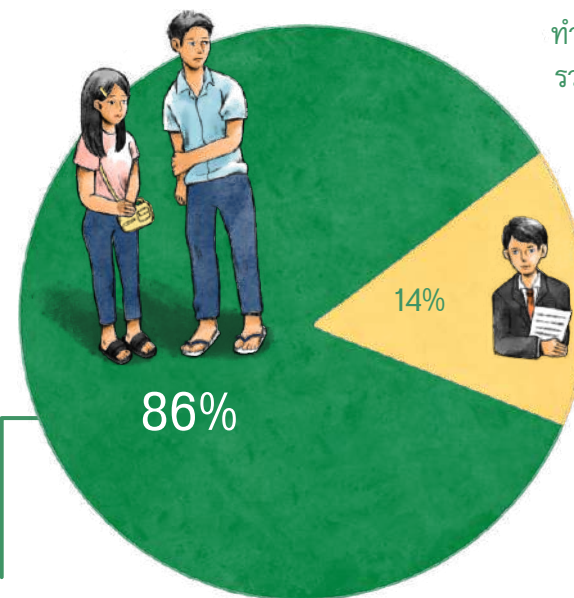
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

แรงงานไทย กว่า 16 ล้านคน กำลังเผชิญวิกฤต

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตการเปลี่ยนแปลงทั้งบริบทด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยี และวิกฤตที่เกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชากรวัยแรงงานอย่างรุนแรง และการพัฒนาทักษะอาชีพที่ขาดความสอดคล้องกับเศรษฐกิจชุมชนและตลาดแรงงาน อีกทั้งความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาทำให้แรงงานส่วนใหญ่ขาดทักษะฝีมือ ทำให้สุ่มเสี่ยงต่อการโดนเลิกจ้างและเกิดภาวะว่างงานมากขึ้น

การจ้างงานแรงงาน
ทักษะสูงของไทยมี
เพียงแค่ 14%
ทำให้ผลิตภาพโดยรวม
ของไทยต่ำมาเป็นเวลานาน

แรงงานส่วนใหญ่ของไทย
เป็นแรงงานที่ขาดทักษะ
ฝีมือเป็นกลุ่มเปราะบาง
สุ่มเสี่ยงต่อการเลิกจ้าง
และว่างงาน

สร้างโอกาส สร้างงาน บนฐานของชุมชน

หลักการสำคัญในการฝ่าวิกฤตครั้งนี้จึงอยู่ที่การพัฒนาแรงงานให้เป็นผู้ประกอบการที่สามารถใช้ทุนและทรัพยากรจากชุมชนที่มีอยู่ให้กลายเป็นต้นทุนทางสังคม ยกกระดานการประกอบอาชีพ พัฒนานวัตกรรมโมเดลทางธุรกิจระดับชุมชนให้เกิดผลสำเร็จ โดยอาศัยการทำงานร่วมระหว่างภาคีเครือข่ายและองค์กรต่างๆ ให้เกิดฐานข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการกำหนดนโยบายระดับประเทศต่อไป

พัฒนาทักษะแรงงาน

เพิ่มทักษะใหม่ที่จำเป็น (Reskill)
เสริมทักษะในบริบทใหม่ (Upskill)
พัฒนาข้อมูลทักษะอาชีพรายบุคคล
เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดสรรและวางแผนสำหรับตลาดแรงงาน

ใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา

เสริมศักยภาพและใช้ทุนของชุมชนในการพัฒนาอาชีพให้ชุมชนสามารถพึ่งพาภายในชุมชนได้ก่อนนำไปสู่การแลกเปลี่ยนระหว่างชุมชน การส่งขายนอกชุมชนและอาจไปถึงการส่งออกในที่สุด

ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น

- แรงงานด้วยโอกาส
ได้รับการพัฒนา

โดยให้การพัฒนาทักษะอาชีพและมีแผน
การประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ
ขนาดย่อมหรือแรงงานฝีมือ

- เกิดความร่วมมือกับองค์กร
ภาคประชาสังคมและ
องค์กรระหว่างประเทศ

ในการพัฒนาเครื่องมือและชุดความรู้
เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับ
หน่วยพัฒนาอาชีพ

- เกิดหลักสูตรการยกระดับ
การประกอบอาชีพที่ตอบโจทย์
ท้องถิ่นและตลาดแรงงาน

นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการและ
แรงงานฝีมือชุมชนอย่างน้อย 50 เรื่อง

- เกิดความร่วมมือทางวิชาการ
มหาวิทยาลัย

ในการพัฒนากลไกเสริมระดับภูมิภาค
จัดเครื่องมือ และชุดความรู้เพื่อเตรียม
ความพร้อมให้กับหน่วยพัฒนาอาชีพ
ให้สามารถวิเคราะห์ทุนชุมชนเพื่อการ
พัฒนาที่สอดคล้องกัน

- เกิดเครือข่ายคนรุ่นใหม่

ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนา
การประกอบอาชีพชุมชนและเชื่อมโยง
เครือข่ายให้เกิดความยั่งยืน

- เกิดนวัตกรรมพัฒนาอาชีพ

เกิดเป็นนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น
การพัฒนาส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ
เกิดการรวมกลุ่มที่สามารถพัฒนาไป
เป็นวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์
ถูกยกระดับให้มีมูลค่าสูงขึ้นผ่าน
การใช้เทคโนโลยีออนไลน์

กรณีตัวอย่างของโครงการ

สร้างอนาคตให้พ่อแม่วัยใส ก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก

คู่คีนชีวิตพ่อแม่วัยรุ่นที่ต้องออกจากระบบการศึกษากลายเป็น
แรงงานนอกระบบที่มีปัญหาทั้งสภาพจิตใจและเศรษฐกิจ
โดยกลุ่มคนวัยใส ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ร้อยละ 38 เป็นนักเรียน นักศึกษา
ซึ่งเมื่อคลอดแล้วทำให้มีการหยุดเรียนหรือลาออกและ
หลุดจากระบบการศึกษาไปโดยปริยาย ประสบปัญหา
ทั้งสภาพจิตใจและเศรษฐกิจ ขาดทักษะและความรู้
ในการประกอบอาชีพ การรับมือกับชีวิตที่พลัดพรัง
และยังไม่พร้อม กลุ่มคนวัยใส ภายใต้การสนับสนุน
จาก กสศ. ได้เข้าช่วยเหลือให้การดูแลปรึกษาปรับสภาพ
จิตใจและฝึกทักษะอาชีพให้กับพ่อแม่วัยรุ่นจำนวน
50 คน ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จนหลาย
ครอบครัวสามารถเป็นผู้ประกอบการด้านอาหาร
ขนาดเล็กมีรายได้สามารถเลี้ยงดูบุตรได้อย่างมีคุณภาพ
และสร้างความภาคภูมิใจในชีวิต

กรณีตัวอย่างของโครงการ

สหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์ หนองสนิก จำกัด

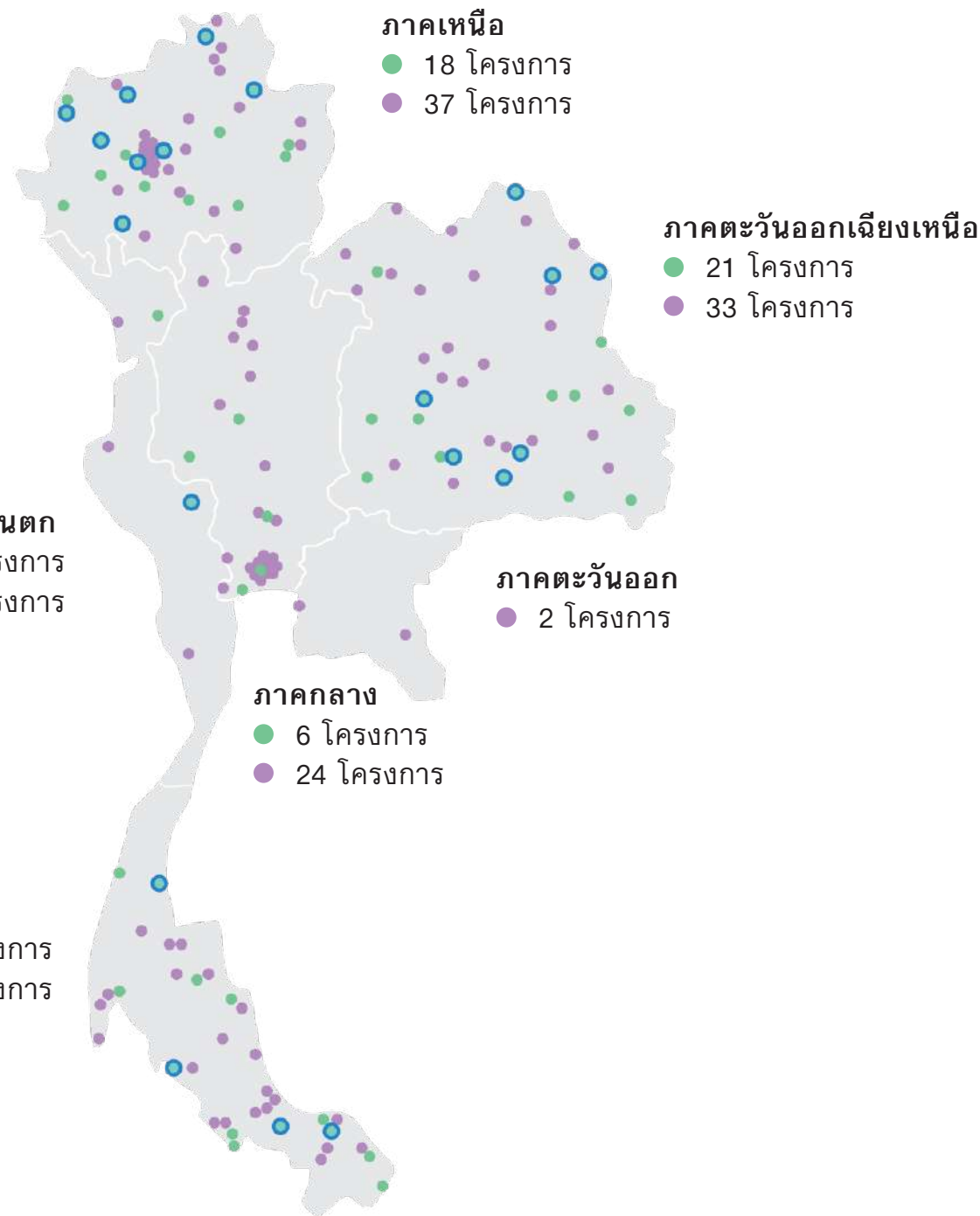
เปลี่ยนกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนพิการ และกลุ่มเด็กเยาวชนนอกระบบ ในตำบลหนองสนิก จังหวัดสุรินทร์ ให้กลายเป็นผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์คุณภาพสูง

กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กเยาวชนนอกระบบ และเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน ที่ได้รับการสนับสนุนสามารถรวมกลุ่มกันภายใต้แบรนด์ หนองสนิก ซึ่งได้รับการสนับสนุนในด้านความรู้ เช่น การเชิญปราชญ์ชุมชนที่มีประสบการณ์มาเป็นพี่เลี้ยง รวมถึงการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำ ไปจนถึงการบริหารจัดการผลผลิตจนได้ผลผลิตเป็น ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์คุณภาพสูง ที่สามารถส่งไปจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตใหญ่ของประเทศได้ อีกทั้งยังปรับกลยุทธ์ในภาวะการระบาดของโรค โควิด-19 เป็นบริการจัดแพ็คเกจผักอินทรีย์ส่งถึงบ้าน และยังคงวางแผนต่อยอดไปยังตลาดออนไลน์ในอนาคต

ผลการดำเนินงานในระยะเวลา 2 ปี

- โครงการปี 2562
รวม 65 โครงการ
- โครงการปี 2563
รวม 129 โครงการ
- โครงการต่อยอด
(โครงการที่ได้รับทุน 2 รุ่น)
รวม 20 โครงการ

แผนที่การทำงานที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน

กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับทุนสนับสนุน

* แรงงานนอกระบบอื่นๆ เช่น ฝึกหัดสามเณร นักเรียนนักศึกษา และรับจ้างทั่วไป เป็นต้น

** แรงงานขาดแคลนทุนทรัพย์อื่นๆ เช่น ผู้ต้องขัง เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นต้น

*** จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นผู้มีบุตรหรือธิดาศึกษาในระบบการศึกษาภาคบังคับ 1,996 คน

กลุ่มอาชีพที่ได้รับโอกาส

20 โครงการต่อยอด ในหลายกลุ่มอาชีพ

● มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

การพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนด้วยโอกาสเพื่อความอยู่รอดในภาวะวิกฤติ : โดยใช้ฐานกลุ่มสตรีที่แปรรูปกล้วยหอมทองฉาบปลอดสารพิษ

● วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านแม่ตาด

ยกระดับการเลี้ยงจิ้งโกร่งคุณภาพ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานสู่การพัฒนาอาชีพในเขตอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าจาก บ้านซังแปลง8

พัฒนาทักษะการทอผ้าจากเพื่อสร้างอาชีพในเขตอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

● องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนธิ

การพัฒนายกระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ
การเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร
ต.หนองสนธิ อ.จอมพระ จ.สุรินทร์

● วิสาหกิจชุมชนสินค้าแม่แตงน้อย

ส่งเสริมการเรียนรู้การประกอบการ
ผ้าทอปกากะญอและเกษตรอินทรีย์
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

● เครื่อง่ายวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยชนเผ่า อ่าง่า

พัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดในระบบ
เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนชาติพันธุ์เชียงใหม่

● กลุ่มทอผ้า

พัฒนาทักษะอาชีพขนาดย่อมในกลุ่มพ่อแม่วัยรุ่น

● วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมธรรมชาติสู่ ตำบลเมืองแหง

พัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบตลาดใหม่
บนฐานวิถีชนเผ่าลื้อ

● มหาวิทยาลัยนครพนม (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)

การพัฒนาทักษะอาชีพช่างอุตสาหกรรมและ
เทคโนโลยีแก่เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม เพื่อยกระดับ
สู่มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

● **สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอภูซาง**

การยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้า ภายใต้อินค้า “ผ้าภูซาง”

● **วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน**

ส่งเสริมการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากบุก

● **ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกลุ่มฮัได้น้อย**

พัฒนาผู้ประกอบการสีเขียว

● **วิสาหกิจชุมชนพอใจ ในวัดพองเพียง**

พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้ครบวงจร จ.กาญจนบุรี

● **วิสาหกิจชุมชนสัมจุกจะนะ**

พัฒนาทักษะอาชีพการขยายพันธุ์ และดูแลสวนสัมจุกในพื้นที่ 5 ตำบล อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

● **วิสาหกิจชุมชนนี้ปีสกุและ**

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควบคู่ช่องทางการตลาดเครื่องแกง และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มรายได้คนในชุมชน

● **ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านโนนพริก (ขอนแก่น)**

การยกระดับผลผลิตด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม
สู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร
ผสมผสานระบบอินทรีย์

● **มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร
(คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ)**

การพัฒนาทักษะผู้ประกอบการที่ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตด้วยนวัตกรรมชุมชน

● **มูลนิธิวัณยุชุบชบ**

การส่งเสริมการประกอบการผ้าไหมสร้างสรรค์ในกลุ่ม
แรงงานนอกระบบขาดโอกาสและขาดแคลนทุนทรัพย์
สู่ตลาดเป็นธรรม พื้นที่จังหวัดสุรินทร์

● **มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลศรีวิชัย (คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีการประมง จ.ตรัง)**

การส่งเสริมและการพัฒนาทักษะอาชีพ
เพื่อสร้างรายได้แก่แรงงานที่ด้อยโอกาส
พื้นที่ชายฝั่ง จังหวัดตรัง

● **สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย
อำเภอเมืองบึงกาฬ**

ยกระดับหัตถกรรมไทยสู่สากล

ติดต่อสอบถาม สำนักนวัตกรรมและทุนการศึกษากองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

โทรศัพท์ : 02-079-5475 มือถือ : 065-969-1354 | อาคารเอส. พี. (อาคารเอ) ชั้น 13 เลขที่ 388 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400